

gospodarskih7dni

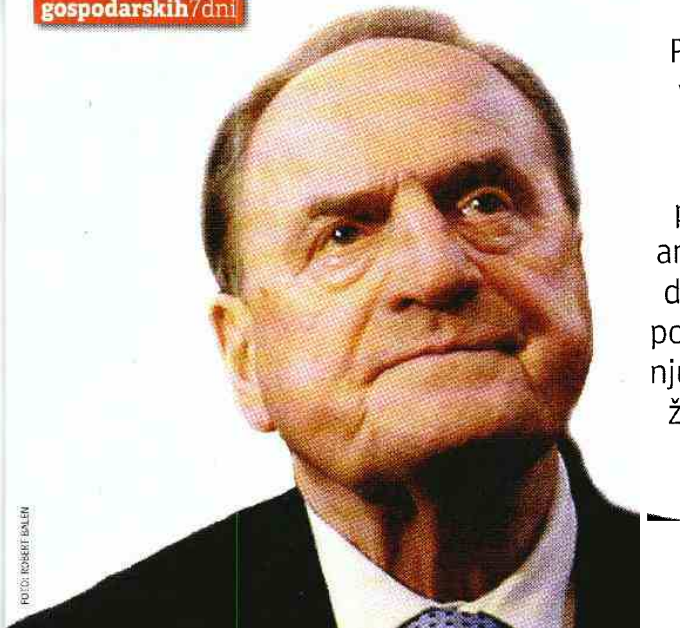

FOTO: ROBERT EBLEN

Zidar, kateremu se vse ruši

V zadnjih dneh Ivan Zidar, t.i. gradbeni baron in še vedno prvi mož ljubljanskega SCT-ja, kateremu že v kratkem grozi stečaj, najbolj vzbuja pozornost slovenske javnosti ob sojenju v zadevi Čista lopata. Na sodišče zaradi nedavne operacije hrbtenice prihaja kar v spremstvu zdravstvenega tehnika, prav tako težko spremlja same obravnave, saj naj ne bi mogel sedeti dlje kot eno uro. Zidar je v aferi Čista lopata le eden od obtožnih za domnevno koruptivna dejanja, povezana z gradnjo letališkega kontrolnega stolpa na Brniku. Po svoje je sedanje "učkanje" Zidarja nekoliko nenavadno, če vemo, da so praktično vsi večji slovenski gradbinci sloveli po nehumanem ravnanju s svojimi delavci, še zlasti s tistimi iz držav na območju nekdanje Jugoslavije.

Po 64 letih v stečaj?

Trenutno naj bi SCT približno 1000 delavcem dolgoval (vsaj) tri mesečne plače, 600 pa jih je bilo preusmerjenih v čakanje na delo. Drugim upnikom naj bi po

grobih ocenah SCT dolgoval blizu pol milijarde evrov, zato je vse verjetnejše, da bo prisilna upraviteljica Majda Šantl že kaj kmalu za SCT predlagala stečaj, saj je malo verjetno, da bo ljubljanski gradbincec, ki je bil ustanovljen pred 64 leti, sposoben zagotoviti v petih letih in pol najmanj 40-odstotno poplačilo svojih navadnih upnikov. Podjetje SCT, ki je prek SCT Holdinga sicer v večinski lasti samega Ivana Zidarja, bi za preprečitev stečaja moralo pridobiti bodisi posojilo ali se dokapitalizirati, a je za kaj takšnega vse manj možnosti. Sicer pa je nekoliko nenavadno tudi to, da se je Ivan Zidar pri svoji razmeroma visoki starosti okrog 70 let podal na pota menedžerskega prevzema, ki je večini ostal v spominu po iztisnitvi malih delničarjev, ti bi namreč po ocenah neodvisnih finančnih strokovnjakov pred leti morali za svoje delnice prejeti do 3-krat višjo kupnino, kot so jo dobili.

Podjetje SCT je slovenski javnosti postalo znano tudi po podpisih številnih aneksov k osnovnim pogodbam, s katerim so ponavadi

Podjetje SCT, kateremu vse bolj grozi celo stečaj, bo slovenski javnosti ostalo znano po podpisovanju številnih aneksov pri pogodbah z državnimi družbami ter po kartelnem dogovarjanju, kar je močno podražilo gradnjo slovenskih avtocest.

Damijan Toplak

vsaj na začetku bila cenovno ugodnejši od konkurence. V javnost so prodrle tudi informacije o kartelnem dogovarjanju največjih gradbincev pri razdelitvi nekaterih največjih gradbenih poslov v Sloveniji. Temu je ostro nasprotoval tudi Jani Soršak, bivši prvi varuh konkurence na Slovenskem. Po aneksih sta bila najbolj znana dva gradbena podviga: gradnja avtocestnega predora Šentvid in ljubljanske pediatrične klinike. Obstajajo grobe ocene, da naj bi bili kartelni dogovori zgolj gradnjo slovenskih avtocest v preteklih letih podražili približno za eno do dve milijardi evrov, če to ponazorimo - za 500 do 1000 evrov na vsakega slovenskega državljan! Obstajajo tudi ocene, da brez vrhov politike in nekaterih državnih institucij, ki so se ob tem sprenevedale, to ne bi bilo mogoče. Nenazadnje, zakaj je slovenske avtoceste gradilo tako malo tujih izvajalcev? Ali so bili res toliko manj konkurenčni od slovenskih? In zakaj se je gradnja slovenskih avtocest tako (za)vlekla?

Dars oziroma Družba za avto-

ceste v Republiki Sloveniji je še nedavno ravnala dokaj neobičajno, ko naj bi SCT-ju plačevala določene račune, četudi so vedeli za pritožbe SCT-jevih podizvajalcev, da za svoje pošteno in dobro opravljeno delo od ljubljanskega podjetja ne prejema ustreznih plačil. Vsa ta gradbeno-politična sprega je zdaj pripeljala do tega, da so, razen ajdovskega Primorja, propadla skorajda vsa večja slovenska gradbena podjetja. Ob vseh teh formalnih in neformalnih podporah oziroma "gledanju skozi prste", ob pod ceno odkupljenem podjetju in nenazadnje ob izbruhu aktualne finančno-gospodarske krize, ki je še posebno hudo prizadela gradbeni sektor, ni veliko presenečenje, da vodilni v SCT-ju niso znali cenniti podjetja, ki so si ga lastili, še manj pa, da bi ga bili znali učinkovito voditi. In na spremenjene okoliščine bi moral Ivan Zidar že pred leti odgovoriti bodisi s prodajo "svojega" SCT-ja ali pa bi kot lastnik poiskal sposobnega mladega menedžerja oziroma menedžerko.

Je sposoben konstruktivnih rešitev?

In kaj bi lahko rešilo SCT, ki je v Sloveniji vendarle eno redkih, če ne celo edino gradbeno podjetje, ki se lahko loti res velikih projektov? Obstajajo ocene, da okrog 50 do 60 milijonov evrov svežega denarja, katerega bi s posojili morale zagotoviti bodisi banke, a je to ob težavah, s katerimi se spopadajo tudi same, le malo verjetno. Druga možnost je dokapitalizacija ali vplačilo novih delnic, a dvomimo, da je Ivan Zidar kot največji lastnik SCT-ja že začel pogovore s potencialnimi investitorji, po možnostmi s strateškimi, med katerimi bi morda bil celo interes za nakup SCT-ja. Ne le zaradi sodnih obravnav in slabega zdravja, ampak predvsem zaradi Zidarjevega ega bi težko pričakovali konstruktivno razreševanje težav v SCT-ju. Sicer pa je to v Sloveniji le eden izmed mnogih menedžerskih prevzemov, ki se bo očitno končal klavrno, najkrajšo pa bodo spet potegnili zaposleni. ■